

státi na základě přiznání percipienta. Je věci rozhodujícího úřadu, aby podle předpisů správního řízení výnos ten, má-li pochybnosti o správnosti přiznání, vyšetřil a podle výsledku šetření zmíněnou příjmovou položku fase určil. Nic jiného nestanoví ani vlád. nař. č. 124/1928 Sb. v § 96. Ani toto nepomýšlí stanovití výtěžek podle paušálu, naopak snaží se v 4. odst. cit. předpisu zjistiti výtěžek dávek podle skutečných poměrů a ne nějakou fikcí. Zásadu o určování výše dávek za úřední úkony duchovenstva podle skutečného výnosu neopustilo uvedené vlád. nař. ani v 3. odst. § 96, jak se domnívá žal. úřad, neboť předpis ten obsahuje pouze směrnici pro okr. úřad, který je pověřen zjišťováním správnosti přiznání co do jeho postupu při tom, a připouští, aby úřad ten upustil od dalšího šetření, přizná-li duchovní výnos dávek v takové výši, že se rovná 1 Kč za každého příslušníka vyznání podle posledního úředního sčítání lidu. Předpis ten však ani neukládá duchovnímu bezvýjimečné fatování 1 Kč, ani neopravňuje úřad, aby tohoto paušálního klíče použil proti vůli příslušného duchovního a podle něho určil výši dávek, zejména v těch případech, má-li zato, že se mu nepodařilo získati spolehlivý podklad pro určení skutečného výnosu, resp. průměru výnosu toho za poslední 3 léta lustru předcházející. Právní základ pro stanovisko žal. úřadu nelze konečně nalézt ani ve znění § 97 cit. vlád. nař. Tento předpisuje toliko duchovním naznačeným v § 96, aby vedli výkazy o příjmech z dávek placených u příležitosti úředních výkonů duchovních, a určuje specifikaci jich. Výkazy ty mají býti toliko pomůckou při zjišťování skutečného výnosu a usnadniti šetření. Z předpisu toho nelze však vyčísti, že by dával úřadu v případě, že výkazy ty nebyly vedeny duchovním správně ve smyslu tohoto předpisu, oprávnění opustiti měřítko zákonem určené a uchýliti se pro určení výše výnosu dávek k paušálnímu klíči.

Č. 12.967.

Církevní věci. — N a d a c e: * Pod ustanovení § 89 vlád. nař. č. 124/1928 Sb. o úpravě platů duchovenstva spadá i výnos z mešních nadací, jichž hmotný základ záleží v pozemcích.

(Nález z 3. září 1937 č. 13.937/37.)

V ě c: Karel M. v Chrudimi (adv. Dr. Josef Sklenář z Prahy) proti rozh. min. škol. a nár. osvěty v Praze z 13. října 1933 o úpravě kongruové příznávky.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje, pokud jím byl do příjmové položky 1. (výnos pozemků obročí) st-lovy příznávky na II. lustrum započten i výnos pozemků nadačních.

D ů v o d y: Zem. úřad v Praze, upravuje výměrem z 11. dubna 1933 kongruovou příznávku st-le pro II. lustrum, zvýšil mimo jiné v příjmové položce č. 1. (výnos pozemků obročí) přiznané částky o 5.409 Kč, resp. st-lem přiznaný desateronásobek katastrálního výnosu 347.80 Kč zvýšen

o desateronásobek výnosu 5.409 Kč. Tuto úpravu fase st-lovy odůvodnil tím, že arciděkanské obročí v Chrudimi má mimo pozemky, jichž výnos st-l přiznal, ještě nesporně nárok na výnos řady pozemků nadačních v kat. území Chrudimi a Úhřeticích ve výměru tom jednotlivě označených s úhrnným čistým katastrálním výnosem 540 Kč 90 h. Nárok na výnos z těchto pozemků má farní obročí bez zřetele na okolnost, komu jejich vlastnictví je knihovně připsáno, podle ustanovení příslušných nadačních listin, jimiž za to uloženy děkanu mešní povinnosti. Že jsou tu mešní povinnosti, nepadá však v tomto případě na váhu se zřetelem k jasnému znění § 89 vlád. nař. č. 124/1928 Sb., že nezapočitatelným je pouze výnos nadací, které byly zřízeny s určitou částkou za mše a jiné úkony bohoslužebné. Nejsou tudíž ze započtení vyloučeny všechny t. zv. mešní nadace, nýbrž jen ty z nich, kde nadačnímu účelu sloužití má výnos určitého kapitálu nadačního, event. určité (číselně) vymezená peněžní částka z výnosu nadace. Pozemky ani jejich výnos nejsou »určitou částkou« a proto — byť i šlo třeba o skutečnou mešní nadaci — jejich výnos sluší pokládati za součást místních příjmů v příznávce.

St-lovo odvolání proti zmíněné úpravě fase pro II. lustrum bylo nař. rozhodnutím zamítnuto.

O stížnosti na toto rozhodnutí uvážil nss toto: — — —

Ve věci je na sporu otázka započitatelnosti výnosu mešních nadací, jichž hmotný základ tvoří pozemky, do fasovního příjmu duchovního, rozhodného pro vyměření kongruového doplňku. Právní základ pro řešení této otázky dlužno hledati v předpisu § 89 vlád. nař. č. 124/1928 Sb., z něhož také obě strany vycházejí. Předpis tento stanoví, že ze započtení (scil. do fasovních příjmů) je vyloučen výnos nadací s určitou částkou zřízených za mše a jiné úkony bohoslužebné. Podle tohoto ustanovení je tedy ze zápočtu do fasovních příjmů vyloučen toliko výnos t. zv. nadací mešních, a to jen oněch, jež byly zřízeny s určitou částkou. V daném sporu jde pak jen o to, které z mešních nadací lze kvalifikovati jako nadace »zřízené s určitou částkou«, a koncentruje se tudíž dnešní spor na výklad posléze zmíněného obratu v cit. ustanovení použitého. Žal. úřad, opíraje se o význam výrazu »částka«, jímž rozumí jen částku peněžitou, vykládá uvedený obrat úzce v ten smysl, že cit. předpis má na mysli a tudíž vylučuje z fasovního příjmu toliko mešní nadace, jichž hmotný základ záleží v kapitálu — penězích. Naproti tomu snaží se stížnost, odvolávajíc se při tom i na vývody instančního odvolání, hájiti názor, že pro otázku započitatelnosti výnosu mešní nadace do fasovního příjmu je podle cit. předpisu nerozhodno, v čem nadační jmění záleží, zda v penězích, jiných movitostech či nemovitostech, nýbrž že jeho vyloučení ze zápočtu je podmíněno jediné tím, že jmění nadační jest určitou částkou ocenitelné. —

Výkladu ustanovení § 89 vlád. nař. č. 124/1928 Sb., v němž, jak řečeno, je sedes materiae pro řešení dnešního sporu, třeba předeslati, že uvedená norma není — jak to i stížnost naznačuje — nějakou novou, vlastní normou cit. vlád. nař., nýbrž že je pouhou reprodukcí, republikací § 3 odst. 3 kongruového zákona č. 122/1926 Sb. v platnosti ponechaného předpisu § 5 dřívějšího kongruového zákona č. 176/1898

ř. z. (srov. důvodovou zprávu k vlád. nař. č. 124/1928, otištěnou v II. dílu komentovaného vydání Československých církevních zákonů od Dra Buška a spol., str. 1737, 1738 a 1760). Vzhledem k tomu nutno po názoru soudu při výkladu svrchu vytčeného sporného obratu § 89 kongruového nař. přihlížeti i k textaci, jaké se mu dostalo v § 5 kongr. zákona z r. 1898, který v autentickém textu německém má toto znění: »Von der Einrechnung ausgeschlossen ist das Erträgnis der mit einem bestimmten Betrage errichteten Stiftungen für Messen und andere gottesdienstliche Handlungen«. Gramatický význam slov »částka« a »Betrag«, v uvedených normách použitých, v jejichž výkladu tkví klíč k řešení daného sporu, není jednoznačný. Slovo »částka« může i ve spojení, v němž ho bylo v § 89 vlád. nař. č. 124/1928 Sb. použito, znamenati buď částku peněžitou nebo majetkovou částku vůbec. Ani německý výraz »Betrag«, jehož — jak řečeno — užil § 5 zákona č. 176/1898 ř. z., převzav v tom směru v podstatě dikci předchozího kongr. zákona z 19. dubna 1885 č. 47 ř. z. (srov. v § 3 bodu 1. lit. g) slova »mit einem bestimmten Betrage errichteten Messtipendien und Stiftungen für gottesdienstliche Funktionen«), nemá jednoznačného významu. Může znamenati nejen částku peněžitou, v kterémžto významu se ho zpravidla používá, nýbrž může míti i význam širší, znamená nějakou majetkovou hodnotu vůbec. Že tomu tak jest, zejména že starší zákonodárství používalo onoho výrazu i v právě naznačeném širším významu, vysvítá na př. z předpisu § 1336 o. z. o. a dále z předpisů § 172 ob. tr. zákona a § 458 voj. trest. zákona. Prvé z cit. ustanovení, jednající o konvenční pokutě, užívá k označení určité peněžité nebo jiné částky výrazu »ein bestimmter Geld — oder anderer Betrag«. Uvedené předpisy trestních zákonů pak, označující hodnotu věci jako jeden z momentů, který kvalifikuje krádež za zločin, používají rovněž výrazu »Betrag« (aus dem Betrage), pod nímž — jak z dalších předpisů oněch zákonů je patrnó (srov. §§ 173 ob. tr. zákona a 459 voj. tr. zákona) — rozumějí jak peněžitou částku, tak hodnotu věci. Z uvedeného vysvítá, že pouhým slovným výkladem sporného ustanovení, a to ani z jeho prvotního německého textu obsaženého v § 5 dřívějšího kongruového zákona, nelze zjistiti pravý jeho obsah a smysl. Nutno proto pátrati po účelu a úmyslu zákonodárce, jež ustanovením tím sledoval, a v nich hledati vodítko pro výklad, v jakém významu svrchu vytčených výrazů použil, zda ve významu užším, jak zato má žal. úřad, či ve významu širším, jak hájí stížnost.

Z důvodové zprávy k vlád. návrhu zákona č. 47/1885 ř. z. — z něhož, jak již svrchu poznamenáno, dikce § 5 zákona č. 176/1898 ř. z. byla v podstatě převzata — (srov. č. 111 příloh k stenogr. protokolům posl. sněmovny, IX. zasedání 1879, str. 12 a násl.), dále ze zprávy kongruového výboru k tomuto zákonu (č. 882 příloh k stenogr. protokolům posl. sněmovny, IX. zasedání 1884, str. 14 shora) a konečně z důvodové zprávy k vlád. návrhu kongr. zákona č. 176/1898 ř. z. (č. 1452 příloh k stenogr. protokolům posl. sněm., XI. zasedání 1896, str. 11 ad § 5) vysvítá, že důvody, jež vedly zákonodárce k vyloučení výnosu mešních nadací z fasovních příjmů duchovního, byly v podstatě dva: Jednak důvod vyjádřený již v min. výnosu z 29. prosince 1851 č. 169, že účelem

zřízení duchovních nadací není pouze obstarání bohoslužebného úkonu, nýbrž i zlepšení postavení duchovního, tedy že cílem těchto nadací je nadlepšení normálních příjmů duchovenstva, a že proto nemají býti duchovní z titulu jich zřízení zkracování ve svém kongruovém doplňku. Dalším důvodem byla úvaha, že založené mše se svou podstatou nijak neliší od mší manuálních, za něž odměny se do fasovních příjmů nezapočítávají, a že tedy dlužno obojí druh těchto mší posuzovati stejně. Podle své povahy dopadají oba tyto důvody stejně na nadace mešní, jejichž hmotná substance záleží v penězích, jako na mešní nadace, jichž hmotným základem jsou věci jiné, tedy i pozemky. Ale pak nelze zákonodárci imputovati, že by byl chtěl, uživ obratu »nadace zřízené s určitou částkou« (»mit einem bestimmten Betrage errichtete Stiftungen«), rozlišovati mezi jednotlivými mešními nadacemi dle toho, v čem záleží nadační substance (jmění), nýbrž dlužno míti zato, že výrazů »částka«, resp. »Betrag« použil v širším jich významu svrchu naznačeném.

Uvedeného zužujícího obratu použil zákonodárce zřejmě pouze za tím účelem, aby zabránil, aby na vrub mešních nadací nebyl vylučován z fasovních příjmů duchovních i výnos nadací dotačních, v jichž rámci mešní nadace byly zhusta zřizovány. Obratem tím chtěl tedy zákonodárce vyloučiti z účasti na výhodě § 89 vlád. nař. č. 124/1928 Sb., resp. § 5 zákona č. 176/1898 ř. z. jen ony mešní nadace, jež — byvše zřízeny společně a v rámci nadací jiných — byly zřízeny bez zvláštního, samostatného, určitě vyděleného nadačního jmění. Všem ostatním mešním nadacím výhodu tu však po názoru nss přiznal, a to bez ohledu, v čem jejich hmotný základ záleží. Je tudíž opačný názor žal. úřadu v rozporu se zákonem a bylo proto nař. rozhodnutí, pokud jím do příjmové položky 1. st-logy přiznávky na II. lustrum byl započten i výnos z nadačních pozemků, zrušiti.

Č. 12.968.

Pojišťovací právo: * Skladník, jehož hlavní činnost spočívá v přijímání a vydávání zboží, vedení záznamů o tom a v řízení prací v továrním skladišti, vykonává převážně duševní práce ve smyslu § 1, odst. 2 lit. a) pensijního zákona č. 89/1920 Sb., resp. § 1 odst. 2 pens. zákona č. 26/1929 Sb.

(Nález ze 4. září 1937 č. 5392/35-5.)

Prejudikatura: Boh. A 7127/28.

Věc: Fa Emanuel F. v Hořicích (adv. Dr. Karel Müller z Prahy) proti rozh. min. soc. péče v Praze z 18. června 1935 o pensijním pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá.

Důvody: Úřadovna A Všeobecného pensijního ústavu v Praze prohlásila výměrem z 30. října 1931, že Josef H. v zaměstnání u stěžující si firmy podléhal v době od 1. října 1912 do 12. května 1915 a od 18. ledna 1918 do 31. května 1929 pensijní pojistné povinnosti. Odvolání firmy z tohoto výměru zem. úřad v Praze částečně vyhověl a vy-